

מסורת הש"ס

(א) ע"י מוספת בטרות
כג: ד"ה משנת. (ב) [לעיל
מט: וע"י. (ג) [לעיל
וע"י. (ד) [לעיל טו: פה. (ה)
(ו) [לעיל טז. (ז) [לעיל
אליעזר כ"י מהרש"ל,
(ח) [ויקרא כ"ג. (ט) [לעיל
דרי"א בן יעקב,

תורה אור השלם

1. אלקנה ותרשה ויחלקה וזה את אלה לא יקח כי אם בתולה מעמיו יקח אשה: ויקרא כא יד
2. ולא יחלק וירעו מעמיו כי אגני יך מקדשה: ויקרא כא טו
3. ולא יחלקו בתולה הקרובה אליו אשר לא יקחה לאשה לה יקח: ויקרא כ"ג א

גליון הש"ס

גמ' אמר ר"ה אמר רב
הכונה בראב"י. עין מוס' ד'ה
בטרות דף כג ע"ב ד"ה
משנת: שם ואילו בהא
אמר רב עתה אמר רב.
מגבירי מוס' ד"ה אמר רב
ע"ב ד"ה ורב מנאר דליג
כאן אמר רב וכן הוא לקמן
קא ע"ב: שם ראב"י סבר
יש חלל מחייבי עשה. עין
לקמן דף טו ע"ב מדי'
מתלל:

הגהות הב"ח

(א) גמ' דא אמר רב
עמרם אין הלכה כלי
ומיעוט אמר רב נמחק:

מוסף רש"י

משנת ר' אליעזר בן
יעקב קב ונקי. קב מיה
קטנה, כלומר במקומות
מועטים הוא מברך במשנה
או בצרימתו ונקי. כלל
מקום שסבר הלכה כמותו
(וע"ל פס' ובעי"ז שורבו
פ"ב וברכות פ"ג א': לא
למד היבט שאלו חכמי
אלא מה שאומר צניח
המדרש נקי הוא שהלכה
כמותו לעולם (גיטין פ"ד,
יש חלל מחייבי עשה.
כגון כהן גדול ששם
אנוסה או מפתה שהיא
עליו נעשה, בתולה יקח
ולא נעולה (לקמן פ"ג).

הבא על יבמתו פרק ששי יבמות

ס.

עין משפט
גר מצוה

ע א מ"י פ"ד מ"ג
אשרו צוה הל"י ג:
עב ב מ"י שם הל"י ד:
עב ב מ"י שם הל"י טו:
עב ד מ"י שם פ"ט ה'ג'
ו סגמ לאון קב
טו"ש ע"ה"ש סימן ו סע"ף
ח:
עב ד ה ו ז ח מ"י פ"ב
מ"ה' אכל הלכה י א'
סגמ ע"ין נח ולאון לכה
טו"ש ע"ד י"ד סימן שג
פ"ט ד:
עב [ה] מ"י שם הלכה י
טו"ש ע"ש:

שאינו משלם קנס במפוחה. ואם תאמר וכיון דנעיל גט ואי
לה כתובה כמו אלמנה לכ"ג דיש לה כתובה דלאמרין

זיש מותרות (לקמן דף פה. ושם) אע"ג דאסורה מן התורה וא"כ
מאי נפקא מינה דאין משלם קנס הרי יש לה כתובה ומה לי קנס
ומה לי כתובה ואמר ר"י דנפקא
מינה אם מחלה לכתובה ועוד נפקא
מינה דלא משלם מן העדידת כיון
קנס אלא מן הזכרית כיון דכתובת
אשה ועוד דכתובת נעולה דרובין
ועוד נראה דהא דלא דלאמר רב מוילא
גגט היינו מדרבנן ולהכי נקט פלוגתא
ר"ד דרבי צאנוסת תזירו דצאנוסת
עכמו מודה דלא הוה חלל ומיהו מצוין
למימר דנקט אנוסת תזירו להודיעך

כוחן דרבנן דמכשרי: **סופה** להיות
בעוזה תחתיו. ואין לומר דמוליכה
גגט דקאמר רב היינו לרבי אלעזר
דלאמר פנוי הבא על הפנויה עשה
זונה דהא רב צברימא קאי וצרימא
דלא כרבי אלעזר דהא אמרי רבנן
הולד כשר: **חלף** מחייבי עשה.
מימה כיון דלא יחלל קאי נמי אצבעה
לרבי אלעזר בן יעקב אם כן אין
זה חייבי עשה גרידא דלא יחלל לאו
הוא דקאמר צפרק צברימא דקידושין
(דף ע"ב.) בעל לוקה משום לא יחלל:
ארה הפסיק הענין. ולא מוקמינן
לא יחלל אצבעה אע"ג דמינה סליק
משום דמיסתבר טפי לאוקמי אחייבי
לאוין: **ואי** אפיה עושה חלף מנדה.
צבורת כניס מהסר דלא יעטרין דלא

נילף דליהוי חלל מקל וחומר מהני
שהס חייבי לאוין תימה דמה לאלמנה
וכיוצא בה שכן הן עמנן מתחללות
וכי מימא ה"ג כיון דבא עליה
עשאה זונה הא לא הוה זונה כיון
דתפסי בה קידושין: **אלין** רבבות
הבוגרת. וא"ת למה לי אלו נרבי
צבורת מולא היתה לאיש דלמרבין
מיניה מוכת ע"ז ו"ל דאי לאו אלו
הוה מוקמינן לא היתה לצבורת
גרידא צבורת מסתבר לרבות טפי
ממוכת ע"ז משום דמוכת ע"ז איתעביד
בה מעשה ולהכי מוקי אלו דכתיב
צרישא לרבות צבורת ולא היתה לאיש
דכתיב צבור מוקי למוכת ע"ז וכן
משמע דצבורת עדיפא ממוכת ע"ז
דהא בצבורת לא פליגי דקאמיני
וצבורת מטמא לה דברי כל אדם
ועוד נראה דממשעות בתולה
מימעטא מוכת ע"ז אפילו לרבי מאיר
מדפריך גבי צבורת והא למה לי קרא
וגבי מוכת ע"ז לא פריך הכי ולהכי
מוקי קרא קאמ בצבורת ויחא נמי
השתא הא דרשינן דרשא דאשר לא
היתה לאיש צרישא אע"ג דכתיב

צבורת מטמא לה אנוסה ומפוחה ד"ה אין מטמא
לה ומוכת ע"ז אין מטמא לה דברי ר' שמעון
שהיה ר' שמעון אומר ראויה לכ"ג מטמא
לה שאין ראויה לכ"ג אין מטמא לה ובוגרת
ור' יהודה דרשי הכי **ולאחותו** הבתולה
(ה) פרט לאנוסה ומפוחה יכול שאני מוציא
אף מוכת ע"ז ת"ל אשר לא היתה לאיש מי
שהייתה על ידי איש ויצאה זו שאין הוייתה
על ידי איש הקרובה לרבות הארוסה יאלו
לרבות הבוגרת הא למה לי קרא והאמר
רבי מאיר בתולה אפילו מקצת בתולה
משמע איצטריך סלקא דעתך אמינא נילף
בתולה בתולה מהתם מה להלן נערה
אף כאן נמי נערה קא משמע לן ורבי
יוסי ורבי שמעון מאי טעמיהו דרשי

הכי ולאחותו פרט לאנוסה ומפוחה ע"ז אשר
לא היתה פרט לארוסה הקרובה לרבות הארוסה שנתגרשה
אלו לרבות את הבוגרת הקרובה לרבות הארוסה שנתגרשה
והא

ולא ה"ל למימר מהתם אלא ה"ל למימר דהדיא מאונס מהתם אלא מהתם היינו כ"ג כדפירש ר"ם דפירש ר"ם כ"ג כדפירש ר"ם
גמרה מהתם קא סלקא דעתך נילף מהתם כדקאמר ראויה לכהן גדול מטמא לה כו' ועל כרחך לא לסימנא בעלמא נקטיה מדפריך
בסמוך והא אמר רבי שמעון ראויה לכ"ג כו' ואי פריך משום דאין הכלל אמת מהא לא הוה משני מידי אלא ודאי פריך דמכ"ג
ה"ל למילף ומוכת ע"ז מהתם גמר לה רבי שמעון דקתני צרישא צרישא ראויה לכ"ג כו' דאי לאו דמעטיה רחמנא מוכת ע"ז
מבצטוליה עד שיהו כל בתוליה קיימין וגמר מהתם ה"ל למידרש הכא מי שהייתה על ידי איש יתה מוכת ע"ז והוה יליפתי התם מהתם:
והא

ולא ה"ל למימר מהתם אלא ה"ל למימר דהדיא מאונס מהתם אלא מהתם היינו כ"ג כדפירש ר"ם כ"ג כדפירש ר"ם
גמרה מהתם קא סלקא דעתך נילף מהתם כדקאמר ראויה לכהן גדול מטמא לה כו' ועל כרחך לא לסימנא בעלמא נקטיה מדפריך
בסמוך והא אמר רבי שמעון ראויה לכ"ג כו' ואי פריך משום דאין הכלל אמת מהא לא הוה משני מידי אלא ודאי פריך דמכ"ג
ה"ל למילף ומוכת ע"ז מהתם גמר לה רבי שמעון דקתני צרישא צרישא ראויה לכ"ג כו' דאי לאו דמעטיה רחמנא מוכת ע"ז
מבצטוליה עד שיהו כל בתוליה קיימין וגמר מהתם ה"ל למידרש הכא מי שהייתה על ידי איש יתה מוכת ע"ז והוה יליפתי התם מהתם:
והא

והא

תוספות ישנים

אלה למעט נדה. מתאן
אזל כ"י אליעזר בן יעקב.
משמע אכל לרבנן לא מני
אחי ובכ"י דיש חלל מנדה
וא"ת ומהכא נילף לומר
דעושה חלל מנדה אי מקי'
דברושה שאין בה לאו
שאני גרובה שהיא נעמה
מתחלת שפסלה צביאמו
מחרומה דבי נשא תאמר
גמרה דלא פסלה דהא
צית בה הויה וא"ל כיון
דנעמה עשאה זונה דהא
כיון דתפסי בה קדושי
לא הוה כשר חייבי עשה
כריתות ואי מאלמנה לכ"ג
מה לאלמנה שכן היא
עמה מתחלת לדעול
דאי לא הוה עמה מתחלת
מקי' ליתא איסור כהונה
שאני דכפרישות לעיל וי"ל
ליך מאלמנה ומרי שני
שפולסו וזו פסול אף
אזי אצ"ל נדה. וקסברי
האי מגז דעבדין שפיר
דר הוה הכא דתדא הוה
איסור כהונה ואיך אינו
איסור כהונה דכפרישות
לעיל. ולר"א בן יעקב
יחא דלאצטריך קרא למימר
דאי אמה עושה חלל
מנדה ד"ד דנילף מחייבי
עשה דיש חלל מהס
אליה דדייה: אלו לרבות
הבוגרת. תימה למה לי
קרא כיון דרבינן מוכת ע"ז
משום שאין הוייתה ע"ז
אזי ה"ה צבורת דבוגרת
נמי אין הוייתה ע"ז אש.
וגם כי עדיפא ויתר צבורת
מוכות ע"ז משום דלא
אתעביד בה מעשה וא"כ
כיון דחזוין מוכת ע"ז כ"ש
צבורת וי"ל ד"ד צבורת
גרישא ממוכת ע"ז משום
דאשתמי וגופה ומלא היתה
לאיש לא נפקא דשמא קרא
לא חייב אלא דברי שג
ע"י מעשה: